

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 40P/59/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120208249
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mária Košťálová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2120208249.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Máriou Košťálovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. Z., narodený XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, dieťa rodičov: otca - O.. F. Z., narodený XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/X, N., a matky - N.. M. Z., narodená XX.XX.XXXX, bytom L. XX, C., zastúpená: JUDr. Katarína Kalabová, advokátka, so sídlom Krasovského 13, Bratislava, IČO: 30 867 398, o návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 28.10.2020 domáhal zmeny zverenia maloletého, a to tak, že maloletý bude zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s týždňovými intervalmi striedania. Svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 27P/20/2018-410 zo dňa 25.11.2019 bolo rozvedené manželstvo rodičov, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný na platenie výživného vo výške 220,- eur mesačne. Otec je plne spôsobilý syna vychovávať, aktuálna situácia upravená posledným rozsudkom je nevhodná pre maloletého, vedie k zníženiu kvality jeho života a diskriminuje otca aj syna v tom, že spolu trávajú výrazne menej času ako matka a syn. Akákoľvek snaha otca, aby mohol byť so synom nad rámec rozsudku, je zamietnutá matkou. Odovzdávanie maloletého v nedeľu o 17tej hodine nie je dobrý čas, ak sa hrá s kamarátmi alebo bratrancami, musí ísť domov, ostatní odchádzajú o 19tej. Matka nedovolí maloletému zostať ani o hodinu dlhšie. Maloletý sa už nepokúša matku o to ani žiadať, lebo vie, že bude mať za to doma zle. Otec nemá dostatočný priestor na výchovu syna. Maloletý prevažne nebýva v mieste svojho bydliska, kde má svoju izbu, ale väčšinou je v dome u príbuzných na G. ulici, kde prespáva a musí sa učiť v dome, ktorý nie je jeho domovom. Často tu počuje plač sesterníc a konverzáciu rodiny jeho uja M. O.. Deti v tejto domácnosti sa často budia, čo maloletý musí znášať. Často je maloletý odkázaný na starostlivosť jeho uja O. O., ktorý je prevažne doma a nie je riadne zamestnaný, maloletý by mohol byť miesto toho s otcom alebo starými rodičmi. Maloletý nechodí na žiaden šport, väčšinu času trávi hraním počítačových hier. U maloletého je zanedbávaná bežná zdravotná starostlivosť, matka s ním nechodí na dentálnu hygienu a otec to nevie zrealizovať v čase určenom na stretávanie otca so synom. V 8mych rokoch ešte nemá stiahnutú predkožku. Otec má podozrenie, že matka trpí duševným ochorením, ktoré žiada dokázať v konaní. Matka v konaní o obžalobe otca sp.zn. 4T/62/2019 povedala, že je presvedčená, že otec ju stále prenasleduje. Maloletý pri preberaní od matky vchádza do auta otca takým spôsobom, aby medzi matkou a otcom bol dostatočný odstup a žiaden kontakt. V auguste 2018 matka podala na otca trestné oznámenie, že ju nebezpečne prenasleduje a bol zadržaný v CPZ dve noci. Z uvedeného dospel otec k podozreniu, že matka trpí poruchou s bludom alebo inou paranoidnou

poruchou, prípadne indukovanou psychózou. Otec navrhol, aby uvedené skutočnosti preskúmal znalec v odbore psychiatria. Otec sa domnieva, že konanie matky, ktorá neumožňuje širší styk otca so synom je motivované myšlienkami duševnej poruchy. Koncom roka 2018 otec kúpil maloletému mobil, matka mu ho zobrala, vypla a nedalo sa mu dovolať. Po dlhšej dobe mu ho vrátila a maloletý ho nechal u otca, ktorý našiel v mobile fotografie zbierky odznakov, medzi ktorými sú aj nacistické odznaky. Fotografia vznikla najpravdepodobnejšie v dome matkiných príbuzných na G. ulici. Maloletý má pozitívny vzťah k obom rodičom a má právo na zachovanie vzťahu k matke i otcovi. Hoci má otec trvalý pobyt v N., ide o virtuálne sídlo, reálne žije a pracuje v C.. Otec v konaní navrhol ako dôkazy vykonať výsluch rodičov, kompletný spis maloletého vedený na Sociálnom úrade v C., výsluch pracovníkov Sociálneho úradu v C. (O. O., L. G., U. H.), znalecký posudok matky v odbore psychiatria a mobilný telefón maloletého. Otec počas konania preposlal súdu svoj e-mail adresovaný dňa 28.01.2021 Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Hlohovec (ďalej len „UPSVAR“) v ktorom oznamuje, že je so synom málo, matka 3x zmarila jeho stretnutie so synom z dôvodu pandémie, dala otestovať maloletého na Covid bez jeho súhlasu, zanedbáva starostlivosť o maloletého (dentálna hygiena, zaparený zadok a zapálená predkožka), maloletý prespáva u príbuzných. Maloletý bol infikovaný koronavírusom, lebo matka nedodržiava opatrenia, už je tretíkrát v karanténe. Otec preposlal súdu ďalšie e-maily adresované UPSVAR a komunikáciu s matkou maloletého, doložil súdu doklad o úhrade dentálnej hygieny.

2. K návrhu otca sa vyjadrila matka, ktorá uviedla, že s návrhom otca nesúhlasí z nasledovných dôvodov. Rozsudok, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky nadobudol právoplatnosť dňa 28.12.2019. Od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia nedošlo k žiadnej zmene pomerov. O syna sa príkladne stará, na stretnutie s otcom ho pripravuje a odovzdáva v určenom čase. Ak je syn chorý alebo bol v karanténe, otec ho mal vždy v náhradnom termíne. Ak by syn prejavil záujem o stretnutie s otcom v iný ako súdom stanovený čas, nebránila by ich stretnutiu, syn však záujem nejaví. Na svoj vek je vyspelý, vie vyjadriť svoj názor aj svoje potreby. Matka rozporuje, že by sa maloletý zdržiaval väčšinou mimo miesta bydliska, obzvlášť počas pandémie sa zdržiavajú prevažne doma. Počas online vyučovania si matka upravila pracovnú dobu, po skončení vyučovania išla do práce a matke so starostlivosťou o maloletého pomáhala švagriná, ktorá je na rodičovskej dovolenke a deťom (vrátane maloletého O.) sa naplno venuje. Vždy, keď maloletý príde od otca, rozpráva, ako u neho hral hru GTA na počítači, čo je nevhodná hra pre maloletého. Matka v súvislosti s námietkami otca k tomu, že maloletý trávi čas s jej rodinou, uvádza, že keď po rodičovskej dovolenke nastúpila do práce, otec nechcel, aby maloletý chodil do škôlky, s tým, že on sa mu bude venovať. Opakovane a napriek nesúhlasu otca vzal maloletého so sebou do psychiatrického zariadenia, kde sa maloletý stretol s pacientmi otca, čo bol preňho traumatizujúci zážitok, budil sa s krikom a plačom. Išlo o zariadenie V. A. n.o., ktoré zmluvu s otcom ukončilo o.i. z dôvodu, že mal pravidelne so sebou maloletého, ktorý bol prítomný pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Maloletý nechodí aktuálne na žiaden šport z dôvodu, že aktuálne neprebíha prezenčné vyučovanie ani mimoškolské aktivity, v prvej triede ho matka prihlásila na floorbal, doma majú záhradu, je na čerstvom vzduchu, bicykuje. Keď s maloletým prespia v rodičovskom dome, bývajú v samostatnej bytovej jednotke, s rodinou brata sa nerušia. Matka neporušuje zákaz vychádzania ani nariadenia vlády, naopak, otec bral maloletého na výlety mimo okresu, kde je veľa ľudí, púšťa ho ku kamarátom domov. Voči otcovi prebieha trestné konanie, je obžalovaný zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, konanie je vedené na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 4T/62/2019. Z obžaloby prokurátorky vyplynulo, že obvinenia sú vážne, dôvodné a vyplývajú z reálnych dôkazov. Násilné chovanie otca fyzického a psychického charakteru smerovali voči matke a jej dcére. Matka bola v tomto trestnom konaní spolu s jej dcérou podrobená vyšetreniam troch psychológov, v znaleckých posudkoch je konštatované, že netrpí žiadnym duševným ochorením, avšak bol u nej prítomný syndróm týranej ženy. Medicínske vzdelanie otca mu nedáva mandát posudzovať jej zdravotný stav. Nie je žiadnym uznávaným odborníkom, o čom svedčia jeho podpriemerné príjmy. Aj návrh otca je motivovaný ekonomicky, aby nemusel platiť výživné. Otec nemá žiadnych priateľov, je výbušný a agresívny, maloletý sa opakovane sťažoval, že otec naňho kričal. Maloletý, keď je v strese, pod tlakom alebo sa bojí, má tendenciu olizovať si spodnú peru a bradu. Od otca prichádza v stave podľa priloženej fotografie (červený opuch okolo pier). Matka absolvuje so synom všetky lekárske prehliadky, na jar 2020 bol u zubára, otec ho zobral bez vedomia matky k inému zubárovi. Fabulácie otca o tom, že maloletý si robil fotky s nacistickými symbolmi u brata matky nie sú pravdivé. Krajský súd v rozsudku skonštatoval, že zmena výchovného prostredia by nebola v záujme maloletého, naopak by dieťaťu neprosperovalo. Odvtedy nedošlo k žiadnej zmene pomerov, komunikácia je rovnakého charakteru, otec neustále spochybňuje matkine výchovné metódy, nepovažuje ju za rovnocenného partnera a rodiča a urážlivým spôsobom a bez dôkazov sa vyjadruje k jej psychickému zdraviu. Matka sa snaží vybudovať deťom stabilné prostredie

a domov, syn si postupne zvykol na fungovanie v zmysle rozsudku, následne v pandemickej situácii, ďalšia zmena pomerov by pre neho nebola prospešná. Matka doložila súdu upovedomenie o podaní obžaloby, upovedomenie poškodeného o hlavnom pojednávaní, obžalobu, rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 27P/20/2018, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23coP/6/2020, fotografie, výpis známkov maloletého, znalecký posudok č. X/XXXX vypracovaný A.. S., znalecký posudok č. XX/XXXX vypracovaný Ústavom pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii spol. s r.o., znalecký posudok č. XX/XXXX vypracovaný A.. R. N..

3. Počas konania otec doručil súdu kópiu e-mailu zo dňa 01.04.2021 adresovaného UPSVAR, v ktorom žiadal UPSVAR o pohovor z dôvodu, že matka neumožňuje styk otca s maloletým nad rámec rozsudku, podľa možností a prania syna a otca. Uvádza, že ak sa vec nepohne v blízkej budúcnosti v prospech maloletého, nasledujúci list bude trestným oznámením na políciu. Zároveň otec doručil súdu kópiu e-mailu zo dňa 22.03.2021 adresovaného UPSVAR, v ktorom oznamuje priebeh stretnutia s maloletým, ktorého prebral o 15.hodine, o 20.hodine mu už matka volala ako sa má, čím sťažuje maloletému prvé hodiny u otca. Pri odchode od otca vybral maloletý všetky tielka, nakoľko mu to matka nakázala. Otec mu vysvetlil, že to nie je správne, aby tieto tielka bral domov, ako mu nakázala matka, ale maloletý ich zobral, lebo mal strach, že bude mať doma za to zle. Otec žiada UPSVAR, aby to s matkou prekonzultoval, pre otca je ťažké to vysvetľovať 8-ročnému chalanovi a ešte aj v časovej tiesni. Otec nepovažuje za správne, aby matka prikazovala O., aby v domácnosti na ul. R. W. prezrel skrinku a doniesol domov tielka. Takéto nezmyselné príkazy pre dieťa, ktoré sa v podstate nedajú vykonať sú vo vzťahu k maloletému až prejavom, ktorý môže mať trestnoprávnu rovinu. Otec doložil súdu daňové priznanie za rok 2020.

4. UPSVAR doručil súdu správu zo dňa 14.06.2021, v ktorej uviedol, že bolo vykonané šetrenie v domácnosti maloletého, pri ktorom bolo zistené, že v domácnosti sú vhodné podmienky pre výchovu a starostlivosť o maloletého. Bol taktiež vykonaný pohovor s maloletým bez prítomnosti matky. Maloletý uviedol, že otca má rád, avšak nechce byť v striedavej starostlivosti. Chce, aby stretávanie s otcom zostalo tak, ako doteraz. Aktuálny model stretávania maloletému vyhovuje.

5. Na pojednávaní otec uviedol, že je s maloletým málo na to, aby sa mu mohol venovať, každý mesiac chodí na UPSVAR na konzultácie, matka na konzultácie nechodí. Matka porušila rozsudok 09.12.2020, 18.12.2020 a 27.01.2021, matka otcovi nedala maloletého z rôznych dôvodov - karanténa, pozitivita na Covid a pod. Chcel, aby styk s maloletým prebiehal aj počas karantény a keď bol syn pozitívny, u otca bolo všetko nachystané, aby mohol maloletý karanténu dodržať. Matka dala otcovi syna v náhradných termínoch, ale len po urgencii otca a za asistencie UPSVAR. Pri preberaní syna mu ho matka nedá skôr, ako je uvedené v rozsudku. Rozsudok bol vyhotovený na základe znaleckého posudku A.. S., ten bol vyhotovený v čase, keď mal maloletý 6 rokov, teraz bude mať 9 rokov, je druhák, je samostatný. Rozsudok už nevyhovuje vzťahovej situácii. Matka na stretnutie maloletého s otcom nebalí riadne, všetko vrchné oblečenie má duplicitne u otca. Podľa znaleckého posudku vypracovanom A.. N. má matka ťažký stupeň depresie, psychopatiu nepozoruje. Otec nesúhlasí so závermi znaleckého posudku z odborného hľadiska, žiadal o vypočutie znalkyne v konaní, má podozrenie, že znalecký posudok bol vyhotovený na objednávku, aby tam bolo uvedené, že matka má syndróm týrania. Ďalšie znalecké posudky nie sú kompletne, žiada doložiť kompletne znalecké posudky. V znaleckom posudku vyhotovenom A.. S., ktorý bol vyhotovený o pár mesiacov neskôr už nie je pri matke uvedená ani depresia, ani syndróm týrania, posttraumatická stresová porucha. Otec má za to, že matka manipuluje znalecké posudky, hovorí znalcom len to, čo je potrebné v danej situácii. Otec nepovažuje za vhodné, aby matka predkladala súdu fotografie maloletého ako dôkaz o tom, že maloletý si u otca zo stresu olizuje pery, maloletý to má od zimy, nerobí to od nervozity. Pred posledným pojednávaním, keď bol maloletý u otca cez víkend, sa poškríbal o konár, otec ho upozornil, že matka ho bude fotiť a posielat' na súd. Maloletý mu potom potvrdil, že ho matka fotila. Maloletý je traumatizovaný tým, že ho matka stále fotí. Matka neupozornila otca, že navštevuje so synom ortopéda, dozvedel sa o tom od lekára, ktorý je jeho kamarát. Trvá na tom, že došlo k zmene pomerov, žiada nové znalecké dokazovanie, ktoré je ochotný zaplatiť. Trvá na tom, aby matka išla k psychiatrovi. So synom sa nerozprával o tom, čo by chcel on, veď aj v škole o domácich úlohách rozhodujú dospelí.

6. Matka na pojednávaní uviedla, že v prípade, ak ju UPSVAR kontaktoval, tak vždy prišla a spolupracovala. Uvedené potvrdil aj procesný opatrovník. Matka ďalej uviedla, že preberanie maloletého o 15 minút skôr považuje za hrotenie situácie. O vyšetrení u ortopéda matka informovala otca po vyšetrení, nakoľko dostali promptný termín. Odmietajú sa stretnúť s otcom v jednej miestnosti u

psychológa, keďže otec na ňu stále útočí a rieši jej zdravotný stav. Otec má ťažké depresie, zapíjal ťažké psychiatrické lieky, ktoré si sám predpisoval, alkoholom. V dátumoch, ktoré uvádza otec, sa stretnutia so synom nerealizovali, keďže 09.12. boli v karanténe, 18.12. bola potvrdená pozitívita u matky a 27.1. u syna. Otcovi všetko poslala, dala mu náhradné termíny, ale otec všetko sponchybňuje. Maloletému vždy dovolí zostať dlhšie, ak chce. Otec s matkou nekomunikuje, neodpisuje jej na SMS, preto syn otcovi oznámil, že bol na prehliadke u pediatra, pôjde k ortopédovi, otec si z toho robil srandu. Mobil dal synovi otec, pýtal ho späť, tak ho vrátili. Zbieral odznačky, nevie, kde mohol odfoťiť hákové kríže. S otcom sa nedá komunikovať, ale matka súhlasí s tým, aby maloletý telefonoval s otcom, zabezpečí mu aj vlastné telefónne číslo a mobil. Syn sa k otcovi teší kvôli kamarátom, s ktorými je tam vonku. Matka odmieta striedavú osobnú starostlivosť a má za to, že ani rozširovanie styku nie je v záujme maloletého.

7. Procesný opatrovník na pojednávaní uviedol, že vzhľadom na názor maloletého a na to, že pri striedavej osobnej starostlivosti je dôležitá komunikácia medzi rodičmi a tiež podobné výchovné modely, nejaví sa mu striedavá starostlivosť ako vhodná a návrh otca navrhuje zamietnuť. K uvedenému vyjadreniu otec uviedol, že postoj procesného opatrovníka považuje za zaujatý.

8. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine („ďalej len „ZR“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 až 4 ZR, (1) V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. (2) Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. (3) Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. (4) Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 26 ZR Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Súd vykonal dokazovanie listinami doručenými účastníkmi konania do spisu opísanými v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia (najmä obžalobou otca, rozsudkom Okresného súdu Trnava, č.k. 27P/20/2018-410, rozsudkom Krajského súdu v Trnave, č.k. 23CoP/6/2020, znaleckým posudkom č. X/XXXX vyhotoveným A.. T. S., preposlanou e-mailovou komunikáciou otca), výsluchom rodičov, správou procesného opatrovníka, ako aj celým obsahom spisového materiálu, pričom súd zistil nasledovný skutkový stav: Rozsudkom Okresného súdu Trnava, č.k. 27P/20/2018-410 zo dňa 25.11.2019 bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, bolo upravené výživné otca a styk otca s maloletým, a to tak bežný styk, ako aj počas prázdnin. V uvedenom konaní otec navrhoval zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti (rovnako aj v predchádzajúcom konaní o úprave práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu, sp. zn. 17P/9/2018), súd však návrhu otca nevyhovel a maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd považuje za jednoznačne preukázané, že rodičia spolu konštruktívne nekomunikujú v otázke výchovy a starostlivosti o maloletého, pričom práve komunikácia rodičov je jednou z hlavných podmienok, na základe ktorých je možné zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti. Tiež vzhľadom na útlý vek dieťaťa, jeho viazanosť na matku, nástup do školy a odporúčenia znalca v predchádzajúcom konaní, súd dospel k záveru, že zmena výchovného prostredia by v tomto období nebola v záujme maloletého, naopak by to dieťaťu neprospelo. Uvedené rozhodnutie napadol otec odvolaním a následne Krajský súd v Trnave rozsudok Okresného súdu Trnava potvrdil a skonštatoval, že nie sú splnené všetky podmienky striedavej osobnej starostlivosti. Predpokladom striedavej osobnej starostlivosti je aj vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Voči otcovi je vedené trestné konanie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, pričom poškodenou v konaní je matka. Zároveň matka v konaní uviedla, že komunikácia s otcom je náročná a spravidla jednostranná. S ohľadom na vyššie uvedené Krajský súd uviedol, že v súčasnosti nie sú splnené podmienky na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, a to najmä s ohľadom na neschopnosť komunikácie z otcovej strany. S poukazom na znalecký posudok A.. T. S. sa striedavá osobná starostlivosť v súčasnosti nejaví ako najlepšia forma starostlivosti o maloletého.

10. Ako prvý súd v konaní skúmal, či od posledného rozhodnutia súdu vo veci starostlivosti o maloletého došlo k podstatnej zmene pomerov. Možnosť zmeniť právoplatné súdne rozhodnutie je výnimkou z pravidla civilného procesu, ktorá umožňuje zmeniť rozsudky aj bez návrhu, ak sa súd dozvie, že sa podstatným spôsobom zmenili okolnosti, z ktorých vychádzalo pôvodné rozhodnutie. Zmena pomerov z času vyhlásenia rozsudku nemôže byť akákoľvek, musí ísť o podstatnú zmenu oproti času, keď súd rozhodoval o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Na to, aby súd mohol viesť dokazovanie o novom návrhu, si musí ako prvý krok najprv ustáliť, či došlo k zmene pomerov a následne, či došlo k takej zmene pomerov, ktorú možno chápať ako podstatnú oproti pôvodným okolnostiam. Zo skutočností, že zmena pomerov je hmotnoprávnym základom pre nové rozhodovanie, vyplýva, že súd je vždy povinný zistiť a ustáliť v takýchto rozhodnutiach všetky okolnosti, za ktorých k výroku rozsudku dospel. Závažnosť zmeny pomerov sa vyžaduje preto, lebo jedným z významných faktorov prispievajúcim k riadnej výchove dieťaťa je stabilita jeho pomerov vrátane stability výchovného prostredia. Súd by nemal túto požiadavku absolutizovať, ale vždy vziať do úvahy všetky faktory, najmä tiež názor dieťaťa, ktoré je ho už schopné vyjadriť s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť. (Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, komentár C.H.Beck, 3. vydanie, 2019, s. 157 - 161). Súd pri skúmaní tejto hmotnoprávnej podmienky zmeny rozhodnutia dospel k záveru, že k zásadnej zmene pomerov nedošlo. Posledné rozhodnutie súdu vo veci starostlivosti o maloletého nadobudlo právoplatnosť dňa 25.11.2019. Od posledného rozhodnutia uplynulo približne 1,5 roka. Súd berie do úvahy skutočnosť, že maloletý je o 1,5 roka starší a už je adaptovaný v škole, čím došlo k čiastočnej zmene pomerov, nakoľko úprava starostlivosti o maloletého vychádzala o.i. zo skutočností, že striedavá osobná starostlivosť nie je vhodná pre nízky vek maloletého a nástup do školy. Súd však uvedenú zmenu nepovažoval za podstatnú zmenu pomerov, nakoľko ostatné okolnosti zostali nezmenené. Komunikácia medzi rodičmi ohľadne výchovy a starostlivosti o maloletého je naďalej na úrovni, ktorá nemôže zaručiť, že by bola striedavá osobná starostlivosť v záujme maloletého a že by boli lepšie zaistené potreby maloletého. Na tunajšom súde prebieha trestné konanie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby, kde je obžalovaným otec maloletého a poškodenou o.i. matka maloletého. Hoci súd rešpektuje prezumpciu nevinu, poukazuje na to, že zo samotnej skutočnosti podania obžaloby vyplýva, že tu existuje dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, ktoré je podložené dôkazmi. Vedenie trestného stíhania navyše vyhocuje vzťahy medzi rodičmi maloletého, ktoré sú v súčasnosti veľmi napäté. Matka maloletého sa odmieta stretávať s otcom mimo súdnych pojednávaní keď tvrdí, že otec na ňu neustále útočí a spochybňuje jej zdravotný stav. Obaja rodičia potvrdili, že komunikácia nie je vhodná, pričom každý z tejto situácie viní druhého rodiča. Obaja rodičia spochybňujú výchovné metódy druhého rodiča a tieto komunikujú aj prostredníctvom dieťaťa, čo nie je vhodné pre maloleté dieťa. Otec kladie veľký dôraz na vyriešenie čiastkových problémov týkajúcich sa spolupráce rodičov pri výchove maloletého (napr. zbalenie špecifického oblečenia, tielok), pričom pri striedavej starostlivosti by týchto problémov mohlo nastať výrazne viac, nakoľko spolupráca rodičov v oblasti výchovy maloletého by musela byť intenzívnejšia. Otec komunikoval s maloletým, že matka ho bude fotiť po poškríbaní konármi, v konaní uvádzal, že je problém vysvetľovať 8-ročnému chlapcovi nevhodnosť balenia tielok, pričom súd poukazuje na to, že zapájanie maloletého do sporu rodičov nie je vhodné s ohľadom na jeho vek. Otec sa vyhráza matke trestným oznámením pre balenie tielok (pričom ako súd uvádza vyššie, takéto komunikačné problémy ohľadne vecí a výchovy by boli pri striedavej starostlivosti rodičia nútení

riešiť častejšie) a UPSVAR v prípade, ak sa vec nepohne v prospech maloletého. Súdu sa javí, že situácia medzi rodičmi je v súčasnosti natoľko vypätá, že je nevyhnutné urobiť všetky kroky na jej upokojenie, pričom súdu z vyjadrení rodičov vyplýva, že otec situáciu naďalej hrotí. Takéto napäté vzťahy medzi rodičmi veľmi negatívne vplyvajú na maloletého, o to viac, ak rodičia tento konflikt s maloletým komunikujú. Hoci je zrejmé, že vplyvu konfliktu takýchto rozmerov na maloletého nie je možné zabrániť, úlohou rodičov je tento vplyv na maloletého minimalizovať a maloletého do konfliktu rodičov v žiadnom prípade nezapájať.

11. Otec v konaní opakovane namietal, že matka nie je spôsobilá syna vychovávať z dôvodu duševnej poruchy. Toto je v rozpore s jeho návrhom na zverenie maloletého do striedavej starostlivosti oboch rodičov, keď pri takomto modeli musia byť obaja rodičia plne spôsobilí na výchovu dieťaťa. Podozrenie na duševnú poruchu otec odôvodňoval svojim medicínskym vzdelaním a praxou v odbore psychiatria. Psychický stav matky bol skúmaný znalcom v konaní o úprave práv a povinností rodičov k maloletému a ďalšími znalcami v oblasti psychológie a psychiatria v trestnom konaní, pričom zo žiadneho znaleckého posudku nevyplýva psychopatológia matky. Hoci matka predložila súdu nekompletné znalecké posudky z trestného konania, súd nepovažoval za potrebné doloženie kompletných znaleckých posudkov, keď sám otec nerozporoval skutočnosť, že znalcami nebola konštatovaná psychopatológia matky, ale namietal závery znalcov z odborného hľadiska a že matka znalcami manipulovala. V takomto stave súd považoval za nadbytočné nariadovať ďalšie znalecké dokazovanie, ktoré by mohlo naďalej len udržiavať alebo znásobovať napätú atmosféru medzi rodičmi a v prípade, ak by sa podozrenie na spáchanie zločinu otca vo vzťahu k matke ukázali ako pravdivé, ďalšie znalecké dokazovanie by mohlo spôsobovať opakovanú viktimizáciu obete. Súdu zo žiadnych iných skutočností okrem tvrdení otca nevyplýva podozrenie, že by matka nevykonávala starostlivosť o maloletého riadne, túto by zanedbávala alebo nepriaznivo pôsobila na maloletého. Z uvedených dôvodov súd návrh otca na znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychiatria na preukázanie duševného stavu matky zamietol.

12. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné uviesť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobým nezhodám, prípadne obaja, alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upravia sa rodičovské práva a povinnosti. Zverenie maloletého dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov nemožno považovať za porušenie práva maloletého dieťaťa na starostlivosť rodičov. Nepredstavuje totiž vylúčenie práva maloletého na starostlivosť oboch rodičov, rovnako ako nevylučuje právo rodiča, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené, na jeho výchovu a starostlivosť, aj keď za použitia iných foriem. Predpokladom na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú: a) jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, b) lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, c) spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, d) záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda, že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba), e) súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Ak súd rozhoduje v záujme maloletého dieťaťa, musí na záujem maloletého dieťaťa prihliadnuť, pričom nie sú rozhodujúce pocity a predstavy rodičov (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 23CoP/66/2018 - 283).

13. Súd v konaní zamietol návrh otca na nariadenie znaleckého dokazovania z oblasti detská psychológia za účelom posúdenia vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti, návrh otca na výsluch zamestnancov UPSVAR ako aj dokazovanie spisovým materiálom maloletého na UPSVAR Hlohovec, ktoré otec navrhoval na preukázanie toho, čo všetko ohľadom maloletého rieši na UPSVAR. Súd mal z predložených listinných dôkazov, vyjadrení rodičov a procesného opatrovníka dostatočne preukázané, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti a ďalšie dokazovanie považuje súd za nadbytočné. Medzi rodičmi sú vypäté vzťahy, prebieha trestné konanie pre správanie sa otca voči matke, otec sa vyhráza matke trestným konaním a všetky svoje výhrady voči výchove matky komunikuje súdu aj UPSVAR, hoci problémy, ktoré uvádza otec v konaní, považuje súd za bežné problémy týkajúce sa komunikácie a výchovy dieťaťa pri zverení maloletého do osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Obaja rodičia spochybňujú konanie druhého rodiča, a svoje námietky

komunikujú aj s maloletým (hoci súd nemá preukázané ako často a v akom rozsahu) - otec upozorňoval maloletého na fofenie matkou, riešil s ním problém s odnášaním tielok, matka fotila maloletého pre účely súdneho konania, čím rodičia sťažujú upokojenie situácie v rodine. Medzi rodičmi dochádza ku konfliktu aj pri realizovaní práva styku otca s maloletým, kedy otec nebol ochotný ospravedlniť posun termínov z dôvodu karantény a pozitivity na Covid-19, a tento posun termínov matke vyčítal, hoci podľa názoru súdu ide o ospravedlniteľné dôvody nerealizovania stretnutia, navyše za situácie, kedy matka poskytla otcovi náhradné termíny stretnutí. Otec vyčítal matke, že zavolała synovi po 5 hodinách stretnutia otca s maloletým, čo súdu rovnako neprípadá ako nevhodné správanie matky, pokiaľ obsahom telefonátu nebráni riadnemu priebehu stretnutia otca s maloletým. Otec viní matku z povinnosti karantény a pozitivity maloletého na Covid-19, obaja rodičia sa vzájomne obviňujú z nerešpektovania opatrení proti šíreniu Covid-19, otec vyčíta matke, že s maloletým trávi čas u svojej rodiny. Súd opakovane poukazuje na skutočnosť, že pri striedavej starostlivosti by situácií, kedy by bolo potrebné riešiť otázky týkajúce sa starostlivosti a výchovy maloletého, pribudlo. Keďže rodičia komunikujú medzi sebou aj v súčasnosti tieto bežne sa vyskytujúce problémy s ťažkosťami, súd má obavu, že nariadením striedavej starostlivosti by sa situácia ešte zhoršila, čo by mohlo negatívne vplyvať na maloletého.

14. V neposlednom rade súd poukazuje na výsluch maloletého procesným opatrovníkom v neprítomnosti matky v domácom prostredí, pri ktorom maloletý uviedol, že nechce byť v striedavej starostlivosti, hoci má otca rád, chce, aby stretávanie zostalo tak, ako je doteraz. Hoci súd pri hodnotení tejto výpovede maloletého zohľadňuje jeho vek, súd pri rozhodovaní prihliadal aj na prejavenu vôľu maloletého.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd návrh otca na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti zamietol s poukazom na to, že nedošlo k podstatnej zmene pomerov od posledného rozhodnutia súdu. Hoci došlo k čiastočnej zmene pomerov, a to dosiahnutím vyššieho veku maloletým a jeho adaptáciou v škole, ani po tejto čiastočnej zmene pomerov nedošlo k odstráneniu prekážok nariadenia striedavej starostlivosti. Naďalej nie je splnená podmienka, že striedavá starostlivosť by bola v záujme maloletého a boli by tak lepšie zabezpečené potreby maloletého. Pri rozhodovaní o zverení maloletého do striedavej starostlivosti pritom nie je možné ako určujúce zohľadniť predstavy rodičov ani právo rodičov na rovnaký čas strávený s dieťaťom, ale najmä záujem maloletého a lepšie plnenie potrieb maloletého s prihliadnutím na vôľu maloletého.

16. O trovách konania rozhodol súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré môžu účastníci podať do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave. Odvolanie podané rodičmi a procesným opatrovníkom by však nebolo právne účinné, nakoľko sa práva podať odvolanie vzdali po vyhlásení a odôvodnení rozhodnutia do zápisnice súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.